

Musí-li smlouva taková uzavřena a prokázána býti písemně, je nutno, by tímž způsobem se stalo a bylo prokázáno zmocnění udělené stranou, jež smlouvu uzavřela ne přímo, nýbrž zmocněncem. V tomto směru posoudil rekursní soud věc správně po stránce právní, a poukazuje se v dalším na správné důvody usnesení.

Čís. 1613.

Obnova drobných zemědělských pachtů (zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n.).

Jest »nabytím« ve smyslu § 2 písm. b) zákona, získá-li syn dosavadních vlastníků jedné polovice do vlastnictví a k druhé pak právo hospodařiti.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1922, R I 420/22.)

Proti nárokům pachtýřů na obnovu pachtu vznesl vlastník mimo jiné námitku, opírající se o § 2 písm. b), ježto nabytí pozemků, o něž jde, v červnu 1921 od svého otce polovicí do vlastnictví, kdežto matka postoupila zároveň synovi právo hospodaření na její polovině pozemků těch. Oba nižší soudy vyhověly námitkám, rekursní soud mimo jiné z těchto důvodů: Nesprávným jest názor stěžovatelů, že pod pojmem nabytí dle § 2 b) rozuměti jest jen převod vlastnictví a nikoliv též převod práva hospodařiti. To patrně z § 1, který pojem propachtovatele nečiní rovnocenným s pojmem vlastníka, maje na mysli, že propachtovati může pozemek i poživatel, fiduciář atd. Vzhledem k tomu pod pojem nabytí ve smyslu § 2 lit. b) podřaditi jest i tento případ, kde syn dosavadních vlastníků jedné polovice nabývá do vlastnictví a k druhé získává právo hospodařiti. Podotknouti jest ještě, že František K. ml. jako vlastník jedné polovice nemůže býti dle § 833 obč. zák. přehlasován v otázkách, jak má býti hospodařeno, a proto námitka stěžovatelů, že Kateřina K-ová může právo hospodaření, synovi propůjčené, kdykoliv odvolati, jest v této věci bezvýznamnou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, neshledav podmínku § 16 nesp. řízení.

Čís. 1614.

Nárok pozůstalého manžela dle § 796 obč. zák. nelze pokládati za odkaz »výživy«. O nároku tom lze rozhodovati jen pořadem práva, o jeho zajištění platí §§ 381 a n. ex. ř.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1922, R I 430/22.)

K pozůstalosti po manželovi přihlásila stěžovatelka, pozůstalá, dobrovolně rozvedená manželka nárok na placení výživného 100 Kč měsíčně ze smíru zemského soudu v Praze ze dne 11. listopadu 1907. Dále přihlásila další nárok na poskytnutí slušné výživy 500 Kč měsíčně, přihlédajíc ku svému společenskému postavení, ku výši pozůstalostního jmění a nynějším drahotným poměrům, při čemž prohlásila, že souhlasí s tím, by započteno bylo oněch 100 Kč měsíčně. Přihlášení dědicové nárok na 100 Kč uznali a

byl tento také do stavu dluhů místopřísežného seznání jmění penízem 12.000 Kč zařaděn; oproti tomu prohlásili někteří z dědiců, že, pokud nároky stěžovatelky jakékoliv a z jakéhokoliv důvodu těchto 100 Kč měsíčně převyšují, nároku jejího na nějakou výživu, natož na »slušnou« výživu neuznávají. Pozůstalá manželka žádala proto na soudě, by pozůstalost nebyla dědicům dříve odevzdána, až bude pravoplatně skončen spor, jímž domáhá se na pozůstalosti slušné výživy. **Pozůstalostní soud** návrh zamítl, maje za to, že prosté sdělení o podání žaloby není důvodem, by chod pozůstalostního řízení byl zdržen, to že mohlo by se státi teprve na základě pravoplatného rozsudku. **Rekursní soud** zrušil napadené usnesení a přikázal prvému soudu, by k pozůstalosti přihlášený nárok pozůstalé vdovy zařadil do stavu pasiv jako sporný a pozůstalost dříve neodevzdal, dokud nebude o nároku stěžovatelky rozhodnuto právoplatně sporem. **Důvody:** V tomto případě jde o nárok manželky na slušnou výživu (§ 796 obč. zák.). Nárok ten jest svou právní povahou po rozumu §§ 687 a 688 obč. zák. odkazem. Dle § 688 obč. zák. se zřetelem k ustanovení § 161 odstavec druhý nesp. říz. může odkazovník zajištění takového odkazu žádati, právě tak, jako ve všech případech, ve kterých věřitel na dlužníku zajištění žádati oprávněn jest. Vzhledem k tomu nemůže pozůstalostní soudce dříve vydati dědicům odevzdací listinu, dokud není prokázáno, že nárok stěžovatelky, žalobou vymáhaný, jest po právu, aneb, že stěžovatelka svolila výslovně k tomu, aby pozůstalost bezpodmínečně byla odevzdána. Znění odstavce čtvrtého poslední vůle zůstavitele nemohou se dědicové dovolávati. Závazek k placení výživného 100 Kč měsíčně přechází tu po zákonu (§ 547 obč. zák.) na dědice a zůstavitel nemohl poslední vůlí zajištění závazku toho znemožniti, pokud se týče dědicům zajištění onoho závazku prominouti.

Nevyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Názor rekursního soudu, že nárok pozůstalého manžela na nedostávající se slušnou výživu dle § 796 obč. zák. jest odkazem, jest právně mylným. Přehlíží rekursní soud, že zůstavitel ve své poslední vůli odkazu »výživy« pro svou rozvedenou manželku, jak má na mysli § 672 obč. zák., neustanovil a že ostatně tento odkaz nemá nic společného s výživou dle § 796 obč. zák. Tato jest nárokem ze zákona samého plynoucím, pozůstalost, jsou-li tu předpoklady jeho, k plnění zavazujícím, jest tedy nárokem obligatorním, o jehož existenci, je-li dědici neuznáván a jsou-li předpoklady proň popírány, může jedině vzhledem na otázky, jež dlužno řešiti, pořadem práva býti rozhodnuto a následkem toho mohlo by se zajištění tohoto nároku státi jen za zákonných předpokladů § 381 a násl. ex. ř. Nemá tudíž názor, aby nárok dle § 796 obč. zák. byl pokládán za odkaz »výživy«, zákonného podkladu. Podobně dovolávání se ustanovení §§ 687 a 688 obč. zák., jak činí rekursní soud, nemůže na právní povaze nároku dle § 786 obč. zák. nic změnit, jelikož ona ustanovení předpokládají, že byl odkaz zůstavitelem učiněn a vztahují se tedy jen na skutečně nařízené odkazy, rovněž tak i § 161 cis. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák.